

ספרי' — אוצר החסידים — ליובאוויטש

קובץ
שלשלת האור

שער
שלישי

היכל
תשיעי

לקוטי שיחות

על פרשיות השבוע, חגים ומועדים

•

מכבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל

זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע

שניאורסאהן

מליובאוויטש

•

בהעלותך

(חלק יח — שיחה ד)

יוצא לאור על ידי מערכת

„אוצר החסידים“

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות שמונים ושתים לבריאה

מאה ועשרים שנה להולדת כ"ק אדמו"ר זי"ע

מחזור הראשון של לימוד הלקוטי שיחות

שבוע פרשת בהעלותך, (אה"ק) ריב סיון; (בכל העולם) יגייט סיון, ה'תשפ"ב (ב)

LIKKUTEI SICHOT

Copyright © 2022

by

KEHOT PUBLICATION SOCIETY

770 Eastern Parkway / Brooklyn, New York 11213

(718) 774-4000 / FAX (718) 774-2718

editor@kehot.com / www.kehot.org

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording, or otherwise, without prior permission from the copyright holder.

The Kehot logo is a registered trademark of Merkos L'Inyonei Chinuch.

For dedications of the weekly Sichos, please contact us at: dedications@kehot.com

בהעלותך ד

ועד"ז לויט דער דיעה⁶ אַז „תקנתא דראשון הוא“, אַז די תורה האָט געזאָגט ווי צו מתקן זיין (דורך מקריב זיין פסח שני) – אויב ער האָט ניט מקריב געווען דעם פסח ראשון במזיד.

אַבער לויט דעת רבי – וואָס אַזוי איז אויך די הלכה – אַז פסח שני איז „רגל בפני עצמו הוא“, און „אין השני תלוי בראשון אלא חיוב בעצמו כמו שאר הרגלים“⁸,

ווי זאָגט מען לדיעה זו אַז „ענינו איז – עס איז ניטאָ קיין פאַרפאַלען מען קען אַלע מאָל פאַריכטען“?

ב. גאָר בפשטות איז דאָס קיין קשיא ניט, וואָרום אפילו לדעת רבי אַז „רגל בפני עצמו הוא“ איז דער חיוב פון פ"ש דוקא דאָן ווען ער האָט ניט מקריב געווען בראשון (ביז אַז איינער וואָס האָט מקריב געווען פסח בראשון טאָר ניט בריינגען אַ פ"ש). און נאָכמער – אפילו ווען ער האָט ניט מקריב געווען בראשון במזיד – „הרי זה מקריב בשני“ און איז דעמאָלט פטור מן הכרת⁹, קומט דאָך אויס אַז אויך

א. בנוגע פסח שני איז באַוואוסט דער וואָרט פון רבי'ן: „פסח שני ענינו איז – עס איז ניטאָ קיין „פאַרפאַלען“, מען קען אַלע מאָל פאַריכטען. אפילו מי שהי' טמא, מי שהי' בדרך רחוקה. און אפילו „לכס“², אַז דאָס איז געווען ברצונו, פונ' דעסטוועגען קען מען מתקן זיין“.

דאָרף מען פאַרשטיין: הן אמת אַז די ענינים וביאורים פון פנימיות התורה זיי נען לפעמים לויט איין דיעה אין נגלה תורה³, אפילו ווען די הלכה איז ווי אַ צווייטע דיעה, וואָרום אלו ואלו דברי אלקים חיים⁴ און מען דאָרף און מען מוז בענטשן ברכת התורה פאַר דעם לערנען דברי בית שמאי, כאָטש ב"ש במקום בית הלל אינה משנה^{4*} –

אעפ"כ, איז דאָך יומתק יותר אויב עס איז אויך מתאים לויט די דיעה וואָס הלכה כמותה, ובפרט בענינו, וואָס דער לשון איז אַז דאָס איז „ענינו“ (פון פסח שני).

ולכאורה: בשלמא לויט דער דיעה⁵ אַז פסח שני איז „תשלומין דראשון הוא“, איז מובן וואָס מען זאָגט בנוגע פ"ש „ענינו איז – עס איז ניטאָ קיין פאַרפאַלען מען קען אַלע מאָל פאַריכטען . . מתקן זיין“,

(6) דר' חנינא בן עקביא.

(7) רמב"ם רפ"ה מהל' ק"פ. ספה"מ מ"ע נו.

(8) לשון הר"א בן הרמב"ם שם ב' ברכת אברהם.

(9) שם ה"ב. וחזר בו ממש"כ בשהמ"צ שם דלרבי „אם הזיד בראשון והקריב בשני הוא חייב“ – כמ"ש בתשובת הר"א בן הרמב"ם ב' מעשה נסים שם*. וראה ביאור הרי"ף פערלא לספה"מ ר"טג מ"ע נו (רמ, א"ג, רמג, ד).

(*) וכן מ"ש בפרש"י פסחים שם ד"ה תשלומין דחייב כרת על הראשון ואפילו עשה את השני כתב באור חזק שם שזהו רק לדעת ר'נ ולא לדעת רבי. אבל בצ"ח שם שוש"י ס"ל כן גם אליבא דרבי. וראה ביאור הרי"ף שם. ואכ"מ.

(1) היום יום ע' גג.

(2) פרשתנו ט, יוד.

(3) וכמו הביאור בלקו"ת (נצבים מה, סע"א) בענין שופר של ר"ה של יעל פשוט, שאין הלכה כן (טושו"ע ואדה"ז או"ח ר"ס תקפו).

(4) עירובין יג, ב.

(4*) ברכות לו, רע"ב. וש"נ. וראה בארוכה לקוטי לוי"צ אגרות ע' רסו. לקו"ש חט"ו ע' 233.

(5) דעת ר' נתן פסחים צג, א. וראה ביאור ג' הדיעות דלקמן בתשובות ר"א בן הרמב"ם (בס' ברכת אברהם סי' ד – נעתק בשנינויים ככס"מ הל' ק"פ פ"ה ה"ב. וס' מעשה נסים סי' ז). וראה לעיל ע' 117 ואילך.

ג. בנוגע צו „קטן שהגדיל בין שני פסחים“ וואָס „חייב לעשות פסח שני“ (ווי איז אין דעם מודגש דער ענין אַז „עס איז ניטאָ קיין פּאַרפּאַלן“) – יש לבאר (בדוחק עכ"פ): וויבאַלד אַ קטן איז נמנה אויפן קרבן פסח, ביז אַז ס'איז דאָ אַ סברא אַז שה לבית אבות דאורייתא¹⁷, און נאָכ־מער: דער רמב"ם¹⁸ פסק'נט דאָך אַז „אם שחטו עליו – אויפן קטן – בראשון פטור (פון פסח שני)“. זעט מען דאָך אַז ער האָט אַ שייכות צו דער מצות קרבן הפסח¹⁹. ובמילא איז אין פּאַל ווען לא שחטו עליו בראשון, און הגדיל בין שני פסחים, איז דער „חייב לעשות פסח שני“, אַ מעין פון תשלומין, „וענינו איז – עס איז ניטאָ קיין פּאַרפּאַלן“ (פון פסח ראשון – וואָס אויב מ'וואָלט אויף אים מקריב געווען בראשון וואָלט ער געווען פטור מפ"ש).

אַבער בנוגע צו גר שנתגייר, וואָס ער האָט ניט געהאַט קיין שום שייכות צו פסח ראשון, איז וואָס איז שייך צו זאָגן באַ אים „עס איז ניטאָ קיין פּאַרפּאַלן“?

ד. וי"ל הביאור בזה: אַז אדרבא, דעת רבי אַז „רגל בפני עצמו הוא“ בריינגט אַרויס מערער דעם ענין אַז – „עס איז ניטאָ קיין פּאַרפּאַלן“, ווי לויט די דיעות אַז „תשלומין דראשון הוא“ אָדער „תקנ־תא דראשון הוא“:

לדעתו איז „ענינו (פון פסח שני) – עס איז ניטאָ קיין פּאַרפּאַלן“.

און אַזוי איז דאָך געווען בפועל מלכ־תחילה – אַ חידוש ומצוה וואָס איז געגעבן געוואָרן צו פּאַריכטן. כדי עס זאָל ניט זיין „נגרע“ באַ די „טמאים לנפש אדם“ איז געקומען דער ציווי ה"ו¹⁰, „איש איש כי יהי טמא לנפש או בדרך רחוקה לכם גו' בחודש השני בארבעה עשר יום בין הערבים יעשו אותו“.

און דאָס וואָס לדעת רבי איז פ"ש „רגל בפני עצמו הוא“¹¹ איז (בעיקר) נוגע לגבי דעם וואָס „חייבין עליו (פסח שני בפני עצמו) כרת“, „כיצד¹² מי ששגג או נאנס ולא הקריב בראשון אם הזיד ולא הקריב בשני חייב כרת“¹³.

עס איז אָבער ניט פּאַרשטאַנדיק: מטעם זה וואָס „רגל בפני עצמו הוא“ האָלט דאָך רבי¹⁴ (און אַזוי פסק'נט דער רמב"ם¹⁵) אַז אויך „גר שנתגייר בין שני פסחים וכן קטן שהגדיל בין שני פסחים חייב לעשות פסח שני“, היינט ווי ער־קלערט מען בנוגע לגר וקטן הנ"ל, אַז „ענינו (דפ"ש) איז – עס איז ניטאָ קיין פּאַרפּאַלן“ – זיי זיינען דאָך נישט גע־ווען מחייב בפ"ר¹⁶.

(10) פרשתנו שם, י"א.

(11) ראה שאלת ר"ד הבבלי בס' מעשה נסים

שם. ביאור הר"פ שם. ועוד.

(12) רמב"ם שם סה"א וה"ב. וראה הערה 16.

(13) משא"כ לדעת ר"נ ור"ח בן עקביא שם (צג),

(ב) ששגג בראשון והזיד בשני פטור.

(14) פסחים שם, ע"א „במאי קמיפלגי“, פרש"י

שם ד"ה חייבין, וראה פרש"י שם סד"ה חייב כרת.

(15) שם ה"ו.

(16) להעיר שהרמב"ם שם לא כתב הא דגר

שנתגייר וקטן שהגדיל חייבין בפ"ש – בהמשך

להלכה א' ד, רגל בפ"ע הוא, כ"א כמה הלכות

לאח"י, וגם לא הזכירם בסהמ"צ שם כשמכריח

דמצוה בפ"ע הוא.

ולהעיר ממאירי פסחים שם: פסח שני אינו

תשלומין של ראשון אלא מצוה בפ"ע הוא . . מכל מקום מי שלא היתה עליו תורת חיוב בראשון אין בו חיוב שני כלל. ולשיטתנו מיהא גר שנתגייר בין שני פסחים או קטן שהגדיל אין חייבין בפ"ש כלל. אבל ראה רש"י פסחים שבהערה 14. ומלשונו שם בסה"ד חייב, משמע קצת דלדעת רבי גר הנ"ל שלא הקריב בשני חייב כרת. ואכ"מ.

(17) ראה נדרים לו, א.

(18) שם ה"ו.

(19) ראה כס"מ שם, ובמפרשי הרמב"ם שם.

צפע"ו הלכות נזירות פ"ב הי"ט (א, ב), וראה

לקו"ש חיי"ז ע"ב 238 (ס"ו), ובארוכה לקו"ש חכ"ו

ע' 69 ואילך.

ד. ה.: לדעת רבי איז מען מחוייב בפ"ש ניט ווייל אויף אים איז געבליבן אַ חיוב קרבן פסח פון י"ד ניסן (ווי לויט דער דיעה אַז ס'איז תשלומין אָדער תקנתא) נאָר ווייל – י"ד באייר איז אַ זמן וואָס איז אים מחייב להקריב ק"פ (אויב ער האָט ניט מקריב געווען בי"ד ניסן).

[דאָס וואָס הקריב הפסח בראשון דאָרף ער נישט מקריב זיין בפסח שני, ווייל אויף יצי"מ איז נאָר איין קרבן, כפשוטו].

ובמילא איז דאָס וואָס „פ"ש ענינו איז – עס איז ניטאָ קיין פאַרפאַלען", איז די כוונה אין דעם נישט (נאָר) אַז „מען קען אַלעמאַל פאַריכטן" – אַ זאָך וואָס מ'האָט פאַרפעלט, איז ער איר ממלא בכללות, נאָר²⁴ – ס'ווערט אויפגעטאָן

לויט די דיעות אַז ס'איז „תשלומין דראשון" אָדער „תקנתא דראשון" איז דער (עיקר) זמן הקרבת הפסח בזמן פסח ראשון בי"ד ניסן, נאָר מקען „משלים" אָדער „מתקן" זיין דעם חיוב וואָס ער האָט אויף זיך (פון פסח ראשון). די תורה האָט אָבער נישט געגעבן נאָך אַ זמן פסח²⁰.

משא"כ לדעת רבי ודיוק לשונו „רגל בפני עצמו הוא" האָט די תורה געגעבן (נוסף אויף דעם זמן פון פסח ראשון אויך) אַ רגל – זמן בי"ד אייר אויף הקרבת הפסח. ווען ער איז מקריב דעם פסח בי"ד באייר איז עס (בהוספה צו משלים זיין דאָס וואָס ער האָט פאַרפעלט (הקרבת הפסח ראשון²¹), אויך) בפני עצמו הקרבת הפסח^{21*}, י"ד אייר איז זמנו פון הקרבת הפסח, „מועדו"²² פון פסח²³.

הרמב"ם שם לפנ"ז, כי „מצות עשה בפ"ע" מורה על החיוב גבוא, ורגל בפ"ע" על הזמן. (24) ואולי מרמזו בכפל הלשון: „מען קען אַלעמאַל פאַריכטען אפילו מי שהי' טמא, מי שהי' בדרך רחוקה. און אפילו לכס דאָס איז געווען ברצונו, פונדעסטוועגן קען מען מתקן זיין". דלכאורה „פונדעסטוועגן .. מתקן זיין" מיותר. וי"ל שב' ענינים בזה: „עס איז ניטאָ קיין פאַרפאַלען מען קען אַלעמאַל פאַריכטען", הכוונה לתשלומין מל' שלימות. והמשך הלשון מדובר בזה שהי' חסר* לו (וכפשטות הלשון „אפילו מי שהי' טמא כו' .. ברצונו") שגם זה „קען מען מתקן זיין".

(* ונקט מי שהי' טמא מי שהי' בדרך רחוקה המפורשים בקרא ואף שבחסר לו יש אופנים למטה יותר כמו „מי ששגג או נאנס ולא הקריב בראשון" (שאז „אם היד ולא הקריב בשני חייב כרת"), או יתירה מזו „אם היד ולא הקריב בראשון" (שאז „אם לא הקריב בשני אע"פ ששגג הר"ז חייב כרת") – רמב"ם שם ה"ב, א"צ לפרטם בפ"ע, כי כ"ז נכלל במש"כ „אם אפילו לכס אַ דאָס איז געווען ברצונו" היינו שדדונו היתה בזה שהי' טמא כו', וכמבואר ברמב"ם שם ה"ד דהרי זה מיד בראשון.

(20) וכמפורש בפסחים שם (ע"ב) לדעת ר"ב „קרבן ה' לא הקריב במועדו בראשון". אבל להעיר מדעת ר"ח בן עקיבא שם. וראה מ"ש הר"ד הבבלי שם לדעתו: כי הוא סובר, כי הזמן הוא זמן אחד מדובק לענין חיוב עש"י כו' ע"ש.

משא"כ לדעת רבי – ראה לקמן בפנים.

(21) עפ"ז מובן בפשטות מה שלדעת רבי דרגל בפ"ע הוא הקרבתו בשני פוטרתו מכת שהיזיד בראשון (כנ"ל ס"ב והערה 9), כי גם לדעתו הוא תשלומין לראשון כפנים, אלא שהוא בשלימות יותר, כדלקמן.

(21*) אלא שלדעת הרמב"ם בסהמ"צ (הנ"ל הערה 9) לרבי כשהיזיד בראשון אין הקרבתו בשני פוטרתו מכת, כי התורה נתנה הזמן דפ"ש בתור תשלומין, רק באם לא הפקיע א"ע, כמו מי שהי' טמא או בדרך רחוקה שאין עליו חיוב פסח (ראה צפ"ע"נ שבהערה 33), או אפילו כשיש עליו חיוב אלא שנאנס באונס אחר, או ששגג, משא"כ כשהי' לו הזמן דפסח וכן החיוב פסח אלא שהיזיד ולא הקריב, לא ניתן לו הזמן דפ"ש בתור תשלומין לפי".

(22) פסחים שם טע"א.

(23) שזו חילוק הלשון „רגל בפ"ע" והלשון „מצות עשה בפני עצמו ודוחה את כו'" (שהביא

המקדש³⁰, אַז עס איז דאָ אַן עבודה שאינה תמה, אויב „יש אחרי“ עבודה, אַזוי ווי „שחיטה וקבלה והולכה שיש אחרי“ זריקה. [„עבודה תמה“ איז אַן „עבודה שהיא גומרת ומתממת את הדבר“ – אַזוי ווי זריקה והקטרה ניסוך המים כו].

כאָטש עס פעלט ניט אין דעם עצם העבודה, זי איז געטאָן געוואָרן כדבעי, ווערט זי אָבער ניט אָנגערופן עבודה תמה, ווייל יש אחרי“ עבודה. און די עבודה שלאחרי“ איז „גומרת ומתממת את הדבר“, זי איז גומר ומשלים די עבודה הקודמת.

[וואָס דעריבער איז באַ די עבודות הקודמות, „אע“פ שהזרים מזהרים שלא יתעסקו בעבודה מעבודת הקרבנות אין חייבין מיתה אלא על עבודה תמה“].

דאָס איז אויך מעין פון די צוויי ענינים וואָס מען געפינט באַ צדקה³¹: „די מחסורו אתה מצווה עליו לפרנסו כו“ אשר יחסר לו אפילו סוס לרכוב עליו ועבד לרוץ לפניו“ און (מערער פאַר דעם) – „לעשרו“, כאָטש אַז דאָס איז ניט קיין ענין וואָס עס פעלט אים.

1. ועפ"ז י"ל אַז דאָס וואָס מ'זאָגט אַז „אין השני תשלומין לראשון אלא רגל בפ"ע“³², מיינט אַרויסבריינגען אַז דאָס איז ניט אַזאַ „תשלומין“ וואָס איז בכדי משלים זיין החסר נאָר „רגל בפני עצמו“ – די זאָך ווערט אויפגעטאָן בשלימות.

און אין דעם זין איז אויך באַ גר שנתגייר דאָ דער ענין פון תשלומין, אַז

30 ראה בהבא לקמן יומא כד, א וכפרשי"ש ד"ה עבודה תמה (וראה זנחים קטו, ב).
31 כתובות טו, ב.
32 לשון הרמב"ם הל' ק"פ רפ"ה.

אין אַלע פרטים²⁵, די פעולה איז בשלי-מות²⁶.

ועפ"ז איז מובן אויך בנוגע צו „גר שנתגייר בין פ"ר לפ"ש און קטן שהגדיל בין שני פסחים“, אַז דאָס וואָס „חייבין לעשות פסח שני“ (כאָטש זיי האָט נישט געפעלט עשיית הפסח ראשון, וויבאָלד אָבער ענינו איז ניט (נאָר) אויף משלים זיין את החסר (בעבר), נאָר צו טאָן אַ חיוב וועלכער קומט איצט – בזמן י"ד אייר – בפ"ע²⁷. האָט דאָס אויך אַ שייכות צו גר וקטן הנ"ל), ווייל אין דעם מצב וואָס זיי שטייען בי"ד אייר זיינען זיי מחוייב במצות.

ה. ע"פ הנ"ל יש לומר אַז אויך לדעת רבי איז פ"ש תשלומין. אין דעם לשון תשלומין זיינען דאָ צוויי פירושים: א) משלים זיין אַ חסרון, ב) שלימות – כאָטש אַז בלאו הכי פעלט גאָר ניט אין דער זאָך, קומט אָבער צו שלימות אין דער זאָך דורך דער הוספה.

וע"ד ווי מען געפינט ביים לשון „תמימה“ בנוגע ל„שנה“: די גמרא²⁸ זאָגט אַז „תמימה“ איז „להביא את חודש העיבור“, כאָטש אַז אויך אַן דעם חודש העיבור ווערט זי אָנגערופן שנה²⁹, עס פעלט ניט אין איר.

ועד"ז זאָגט מען בעבודה בבית

25 ולהעיר ממשנת" בלקו"ש ח"ג (ע' 979 ואילך) בנוגע למילה, לדעת הרמב"ם ותוס' גם כשמל אחר יום השמיני יש בזה הענין דמילה בזמנה. עיי"ש.

26 התיקון ומילוי בקשתם „למה נגרע“ הוא בשלימות, כי גם להם ניתן „רגל – זמן פסח“.

27 להעיר מצפ"ע"נ לרמב"ם בתחלתו (ב, טור ב' בסופו). ובהשמטות לשם (הפלאה נד, ב). ועוד.

28 ערכין לא, א.

29 ראה ר"ן נדרים סג, א. שו"ת נו"ב מהד"ק אה"ע ס"כ. וראה אה"ת (יהל אור) להצ"צ לתהלים יט, ח (ס"ד, ה).

לאחרי ווי ער האָט עס באַקומען און זיך צוגעוויינט דערצו, רעכנט עס זיך שוין ניט פאַר עשירות ודבר נוסף, נאָר אַ זאָך וואָס „יחסר לו“ כנ"ל, אפילו עבד לרוץ לפניו.

וי"ל אַז ברוחניות (במחשבה בעבודת הנפש) איז כּשם ווי דאָס איז לאחרי ווי מ'באַקומט דעם „לעשרו“, בפועל, עד"ז איז דאָס אויך בשעת זיין מחשבה און שטרעבונג איז צו „עשירות“.

וויבאַלד אַז במקום שרצונו של אדם שם הוא נמצא³⁷, ווערט שוין די עשירות און שלימות פאַררעכנט ביי אים ווי „יחסר לו“. און ווען ער באַקומט די עשירות ווערט דאָס ביי אים אַן ענין פון תּשלומין דהחסר, ממלא את החסר לו.

וכלפי שמיא גליא, אַז שוין פריער איז באַ אים „חמישים איש רצים לפניו“ וכו' אַן ענין וואָס יחסר לו, אָבער למטה, בגשמיות איז „אין לדיין אלא מה שענינו רואות“³⁸, למטה און בהלכה לפועל, ווען ווערט נתגלה אַז דאָס איז יחסר לו – דוקא לאחרי ווי ער האָט באַקומען די עשירות ונתרגל בזה.

ת. ובנוגע לגר שנתגייר בין פ"ר ופ"ש – וויבאַלד אַז אויך איידער ער האָט זיך מגייר געווען בפועל איז ער שוין פון פריער אַ גר, כנ"ל, ער האָט אין זיך (נאָך זייענדיק אַ גוי) אַ ניצוץ פון אַ נשמה קדושה, איז כאַטש אַז בגלוי איז דאָס אַרויסגעקומען ווען ער האָט זיך מגייר געווען, דעמאָלט ווערט אָבער נתגלה אַז אויך למפרע האָט ער (מצד

אע"פ אַז פריער האָט ער ניט געטאַרט מקריב זיין³³, „איז ניטאָ קיין פאַרפאַלן“, ער פאַרלירט ניט די שלימות פון הקרבת הפסח.

וימתק יותר ע"פ הדיוק הידוע פון חיד"א³⁴ בהלשון „גר שנתגייר“ – ניט „גוי שנתגייר“, ווי מ'זאָגט „עבד שנשתח"ר“, „קטן שהגדיל“ וכיו"ב – ווייל נאָך איידער ער האָט זיך מגייר געווען בפועל איז ער שוין אַ גר, ער האָט (זייענדיק אַ גוי) אַ ניצוץ פון אַ נשמה קדושה³⁵, נאָר בגלוי איז דאָס אַרויסגעקומען ווען ער האָט זיך מגייר געווען, קומט אויס אַז אויך בפסח ראשון איז באַ אים געווען אַ געוויסע שייכות צום פסח³⁶, און פסח שני איז תּשלומין – מלשון שלימות, אין דער שייכות זיינע צו פסח ראשון.

ז. בעומק ובפנימיות יותר י"ל: ווי-באַלד אַז ביידע פירושים זיינען אין דעם זעלבן וואָרט תּשלומין, איז מובן אַז אויך דער פירוש תּשלומין מלשון שלימות, האָט אַ שייכות צום פירוש הפשוט פון תּשלומין, אַז מ'איז ממלא און משלים את החסר.

די הסברה אין דעם איז: וויבאַלד עס קען צוקומען לגבי דעם פריערדיקן מצב, ווערט אויך דאָס פאַררעכנט אַלס חסר. די שלימות ווערט אַ גדר פון דערגאַנצן וואָס עס האָט געקענט צוקומען.

וע"ד ווי דאָס איז בגשמיות כנ"ל, אַז בשעת מ'גייט איינעם עשירות, איז

33 להעיר מצפּע"נ הפלאה שם לגבי מי שהי' בדרך רחוקה „דהוי כמו מי שאינו בגדר עשיית הפסח“, ע"ש.

34 מדבר קדמות מערכת ג' אות ג.

35 ראה תּשובות מהר"ם מרטונובורג (הובא בספר תּשובות בעלי התוס' מכת"י (ניו יאָרק תשי"ד – ע' רפו, סי"ט)).

36 להעיר מרמב"ן ואוה"ח פּרשתנו ט, יד.

37 ראה כ"ש' הוספות ס' לח, וש"נ.

38 ב"ב קלא, רע"א. וש"נ.

דער תכלית פון זיין נשמה'ס אַראָפֿקומען אויף דער וועלט, און אויב ח"ו ער פֿאַר־פעלט דאָס, האָט ער ניט נאָר פֿאַרפעלט אַ שלימות, נאָר – דעם עיקר תכלית ירידת נשמתו.

און וויבאַלד אַז אין אתנו יודע עד מה, מען ווייס ניט וועלכע פעולה איז די צוליב וועלכער זיין נשמה איז אַראָפֿגע־קומען למטה, דאַרף זיין די התעסקות בהפצת היהדות באופן דחטוף ואכול דחטוף ושתיי⁴¹, וויבאַלד אַז בא לידו.

און דורך דעם איז מען זוכה צו דער גאולה האמיתית והשלימה – אין די ביידע טייטשן פון „שלימה“: עס ווערן נשלם אַלע חסרונות פון זמן הגלות, און עס וועט אויך צוקומען שלימות אין וועלט נאָך העכער ווי וועלט איז געווען לפני חטא עץ הדעת (אלה תולדות השמים וארץ דעולם על מילואו נברא⁴²) – אלה תולדות פּרץ מלא⁴³,

ובלשון הרמב"ם⁴⁴: „ובאותו הזמן לא יהי שם לא רעב ולא מלחמה ולא קנאה ותחרות (שלימות) – שלא יהי ענין דחסרון (שהטובה תהי מושפעת הרבה כו') ולא יהי עסק כל העולם אלא לדעת את ה' בלבד“ (שלימות – ממש)

בקרוב ממש, בביאת משיח צדקנו במהרה בימינו ממש.

(משיחת פסח שני תשמ"מ)

הנשמה) געהאַט אַ שייכות צו מצות התורה³⁹.

ובמילא קומט אויס אַז נישט נאָר איז ער מוסיף שלימות דורך הקרבת הפסח שני, נאָר דאָס איז אויך משלים את החסר, ווייל מצד הנשמה האָט אים „גע־פעלט“ אין הקרבת הפסח בפסח הראשון.

ט. די הוראה פון דעם לכל אחד ואחד בעבודתו ית' – אויף וויפל עס דאַרף זיין די התעסקות אין הפצת התורה והיהדות, ובפרט בהפצת המעיינות.

ער קען דאָך טראַכטן באַ זיך: די אַרבעט איז טאַקע זייער חשוב, אָבער דאָס איז בלויז אַ הידור מצוה, ס'איז אַ שלימות וואָס וועט אים צוקומען ווען ער וועט עס טאָן, וואָס איז אָבער דער הכרח אין דעם און וואָס איז אזוי די אייליניש?

זאָגט מען אויף דעם, אַז אַן ענין וואָס ער מיינט אַז עס איז בלויז אַ שלימות, קען גאָר זיין אַז באמת איז דאָס באַ אים תשלום החסר, אין דעם וואָס איז מוכרח צו זיין עבודה ושרש נשמתו.

ווי די תורה פון בעש"ט⁴⁰: הקב"ה שיקט אַראָפֿ אַ נשמה אויף דער וועלט און לעבט זיבעציק אָדער אַכציק יאָר וואָס דער תכלית הכוונה פון דער שליחות איז צו טאָן אַ אידן אַ טובה אין גשמיות בכלל און אין רוחניות בפרט.

קען זיין, אַז אָט די טובה וואָס ער דאַרף טאָן צו דעם אידן אין דעם טאָג איז

(41) ראה מבוא לקונטרס ומעין ע' 22.
(42) ראה ב"ר פי"ד, ז. פי"ג, ג. ושם דהיי העולם חסר עד שבא שבת (ב"ר ספ"ו).
(43) ב"ר פי"ב, ו.
(44) סוף הל' מלכים.

(39) ראה מדבר קדמות שם דזה שאמר גר שנתגייר להורות דבעמד הר סיני שקבלנו התורה שם נמצא נפש הגר הזה.
(40) לקר"ד ח"ג ע' 1126. סה"ש תש"ה ע' 67. היום יום ע' נא.

